

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA A DRET A L'EDUCACIÓ (EDUCACIÓ)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 23 de gener de 2024, la ciutadana va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

- Diverses famílies de l'Escola Auró, de l'Esquerra de l'Eixample, van presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què manifestaven la seva disconformitat pel canvi d'adscripcions d'institut de l'Escola Auró.
- Aquest any, sense previ coneixement de l'AFA, s'ha tret l'Institut Escola Eixample, també a l'Esquerra de l'Eixample, de les opcions que hi havien per cursar secundària. La decisió s'ha pres en un any en què hi ha un grup més, la qual cosa suposa al seu alumnat un perjudici a l'hora d'optar a les places dels altres instituts adscrits. D'altra banda, l'Institut Jaume Balmes, que és el que es va incloure com a referent per a l'Escola Auró, tenia previst que l'Escola Tabor deixés d'estar inscrita després del curs 23-24, però ara s'hi manté la inscripció per al curs 24-25. Això també els perjudica a l'hora de poder garantir l'entrada en aquest institut, al qual opten dos-cents alumnes per a vuitanta places.
- Consideren que la seva escola pateix un greuge comparatiu amb altres col·legis, i que no es justifica en la redistribució d'alumnat NEE com els ho van dir l'any passat.

Actuacions fetes

El dia 1 de febrer de 2024 es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Després d'examinar el contingut de la queixa, i tenint en compte la documentació aportada, es va considerar convenient dirigir-se al Consorci d'Educació de Barcelona per tal de conèixer el tractament motivat que es volia donar al recurs presentat per la persona interessada.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 7 de març de 2024, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada.

CONSIDERACIONS

1. Resposta del Consorci d'Educació de Barcelona

El Consorci d'Educació de Barcelona (CEB) informa que l'Escola Auró té dues modificacions d'adscripcions de cara a la propera preinscripció 2024: la retirada de l'adscripció de l'Institut Ernest Lluch, anunciada ja fa quatre anys, i la de l'Institut Escola Eixample, anunciada aquest curs. Totes dues modificacions es van aprovar a la taula de planificació de l'Eixample durant el mes de novembre i al Consell de Direcció el passat 17 de gener.

La retirada de l'adscripció de l'IE Eixample dona resposta al criteri que s'està implementant a tota la ciutat de Barcelona de simplificar (reduir) les adscripcions de les escoles per tal d'afavorir la coordinació pedagògica entre les escoles i els instituts. Així, el Consorci d'Educació de Barcelona té com a objectiu que cap escola tingui més de tres adscripcions. En el cas que ens ocupa, i incloent-hi ja la retirada de l'adscripció de l'Institut Ernest Lluch anunciada fa quatre cursos, l'Escola Auró encara conservava quatre centres de secundària adscripts. Era doncs, encara, l'única escola de l'Eixample que quedava amb quatre adscripcions.

Després d'analitzar les quatre adscripcions que restaven a l'escola, el CEB va concloure que retirar l'Institut Escola Eixample era l'acció que menys impacte podria tenir, atès que **en les darreres preinscripcions cap família de l'Escola Auró havia optat per aquest centre. A més, la retirada no presentava cap afectació per a germans o germanes.**

D'aquesta manera, l'Escola Auró manté les següents tres adscripcions:

- Institut Jaume Balmes
- Institut Poeta Maragall
- Institut Viladomat

Per altra banda, els canvis registrats a l'Institut Jaume Balmes, de la mateixa manera que a la resta d'instituts de l'Eixample, s'han produït amb l'objectiu d'adequar la nova oferta pública de primària que ha anat apareixent i creixent durant els darrers cursos al districte.

La planificació educativa de l'oferta per a 1r de l'ESO preveu garantir a totes les famílies de les escoles públiques una plaça en un dels centres de secundària adscrits, sempre i quan les famílies posin en la seva preinscripció tots els centres de secundària adscrits dels quals es disposa.

A continuació, es pot consultar una graella explicativa de l'evolució de les adscripcions:

Número d'instituts adscrits per escola de primària a Barcelona	Adscripcions 22/23	Adscripcions 23/24	Adscripcions 24/25
1 escola amb 1 institut	6	6	6
1 escola amb 2 instituts	87	94	101
1 escola amb 3 instituts	52	51	47
1 escola amb 4 instituts	8	3	1
1 escola amb 5 instituts	2	1	0
1 escola amb 6 instituts	0	0	0
TOTAL	155	155	155

Com es pot observar, de cara a la propera preinscripció 2024 només una escola tindrà quatre instituts adscrits, fet que es dona per la peculiaritat del barri i la zona on s'ubica l'escola. A l'Eixample, tots els centres de primària disposaran de dos o tres instituts adscrits.

2. Abast del dret a escollir els centres educatius

Sobre l'objecte de la queixa, aquesta Sindicatura recupera part de les reflexions que ja es van comunicar a la ciutadana en la resolució d'un altre expedient sobre el dret a l'educació i l'abast del dret a escollir un centre educatiu, sobre els itineraris escolars i l'adscripció entre els centres de primària i secundària.

- Dret a l'educació i abast del dret a escollir un centre educatiu

El dret a l'educació, universal i gratuïta, està reconegut a la Constitució espanyola a l'article 27, que estableix el dret a l'educació en condicions d'igualtat. De manera més específica, la Llei orgànica 8/1985, que regula el dret a l'educació, declara l'educació com a servei públic essencial. Posteriorment, la Llei orgànica 2/2006 d'educació (modificada recentment per la Llei orgànica 3/2020) incorpora la universalitat i l'equitat com a principis bàsics del dret a l'educació. En l'àmbit autonòmic, l'article 4 de la Llei 12/2009 d'educació estableix que tothom té dret a accedir en condicions d'igualtat al sistema educatiu.

El **dret a l'elecció de centre** també està reconegut per la normativa vigent, **però en el marc de l'oferta educativa**. És a dir, la legislació consagra **el dret de les famílies a expressar les seves preferències** en relació amb els centres educatius existents

durant el procés d'admissió. Aquestes preferències han de ser tingudes en compte per l'administració educativa.

De la formulació d'aquest dret, per tant, no es desprèn que hi hagi una garantia de **poder escolaritzar els fills i les filles de les famílies en els centres educatius que escullin.**

El que sí que és exigible és poder accedir a serveis d'educació de qualitat i en condicions d'igualtat, concretament pel que fa als ensenyaments obligatoris i als declarats gratuïts.

- Els itineraris escolars: l'adscripció entre els centres de primària i secundària

Pel que fa a l'adscripció entre els centres de primària i els centres on s'imparteix la secundària, l'article 31 del Decret 11/2021 sobre la programació de l'oferta educativa i el procediment d'admissió en els centres del Servei d'Educació de Catalunya estableix els criteris d'adscripció entre centres de primària i secundària.

Es preveu l'adscripció a un o més centres, sempre que estiguin sufragats amb fons públics, dins el mateix municipi o zona educativa. Aquesta adscripció s'ha de fer prenent en consideració els elements següents:

- **la disponibilitat de places del centre o dels centres receptors,**
- **la programació de l'oferta de llocs escolars,**
- **la proximitat dels centres,**
- **l'impacte de les adscripcions en l'escolarització equilibrada de l'alumnat, i**
- **els objectius dels projectes educatius respectius.**

L'article 32 del Decret recull **l'obligació de garantir una plaça al centre adscrit o en un dels centres adscrits, si hi ha una adscripció a més d'un centre.**

Pel que fa al criteri seguit pel CEB de garantir l'adscripció dels centres de primària a dos instituts (que, en aquest cas, ha motivat la pèrdua de l'Institut Escola Eixample), aquesta Sindicatura valora que contribueix a millorar la coordinació pedagògica i està en línia amb el que recull l'article 31 anteriorment reproduït.

D'altra banda, tal com el Consorci ha manifestat en el marc d'altres expedients, els instituts escola, **com a norma general,** no han de contemplar l'existència d'adscripcions amb centres de primària, ja que persegueixen garantir la continuïtat del seu alumnat entre els estudis de primària i els estudis de secundària obligatòria. No obstant això, de manera extraordinària i en funció de determinades circumstàncies, aquesta adscripció entre centres de primària i instituts escola es manté en alguns casos.

3. Canvi d'adscripcions de l'Escola Auró

En primer lloc, cal tenir en compte que l'administració educativa ha constatat que l'Institut Escola Eixample no ha rebut sol·licituds per part de les famílies de l'Escola Auró en els últims anys. De forma que la decisió de retirar l'adscripció de l'Escola Auró a aquest institut escola no afecta directament a cap família.

Així mateix, en aquests moments l'Escola Auró manté tres adscripcions a centres de secundària: als dos instituts que l'escola té més a prop, l'Institut Viladomat i l'Institut Poeta Maragall, i també a l'Institut Joan Balmes.

Per tant, encara no se segueix el criteri que el CEB vol implantar de reduir a dos els centres adscrits. En aquests moments, a la ciutat de Barcelona hi ha 101 escoles amb 2 adscripcions, en contraposició amb les 47 que encara en mantenen 3, com és el cas de l'Escola Auró.

Pel que fa al possible greuge de l'Escola Auró respecte d'altres centres del districte, prenem com a exemple l'Escola Tabor, a la qual fa referència la ciutadana a la queixa. Aquesta escola té dos instituts adscrits: l'Institut Caterina Albert, que comparteix amb altres set escoles, i l'Institut Joan Balmes. De manera que no podem concloure que l'alumnat de l'Escola Auró estigui en situació discriminatòria en relació amb l'alumnat d'altres escoles del territori.

No obstant això, com ja hem expressat en anteriors ocasions, en la mesura que sigui possible, aquells centres escolars que potser veuran modificades les seves adscripcions en cursos posteriors han de poder conèixer amb el màxim d'antelació i explicats de la manera més clara i didàctica per part del Consorci quins són els criteris que s'apliquen i la seva motivació.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació del Consorci d'Educació de Barcelona ha estat correcta.**

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.